

Beleidsplan Natuurwacht Bommelerwaard

2018-2022

Het is een goede zaak om als vereniging Natuurwacht Bommelerwaard een beleidsplan te hebben. Het beleidsplan is gebaseerd op de doelstellingen die staan omschreven in onze statuten. Zie bijlage. Het beleidsplan is van toepassing voor een periode van 5 jaar: jan. 2018- jan. 2023. De Natuurwacht is voornemens de komende jaren haar huidig beleid voor te zetten en bestaande activiteiten te continueren. Het beleidsplan vormt de basis voor het jaarlijks op te stellen jaarplan. Het jaarplan, dat wordt voorgelegd aan de leden op de algemene jaarvergadering, heeft de betekenis van een jaarlijks uitvoeringsprogramma gebaseerd op dit beleidsplan.

De Natuurwacht Bommelerwaard is een natuurvereniging die zich met heel veel zaken bezig houdt m.b.t. de natuur. In meerdere regio's in ons land zijn er onderscheidende natuurverenigingen die specifiek werkzaam zijn met één taak bijv. milieueducatie (IVN) of landschapsbeheer (SLG; Stichting Landschapsbeheer Gelderland). Binnen de Bommelerwaard neemt de Natuurwacht Bommelerwaard veel van dit soort taken voor haar rekening. Daar waar mogelijk in samenwerking met anderen, zoals de genoemde natuurorganisaties.

We onderscheiden de volgende taken:

1. Algemene zaken m.bt. het goed functioneren van de Vereniging Natuurwacht Bommelerwaard
2. Natuureducatie
3. Landschapsbeheer
4. Natuurbescherming
5. Natuurstudie

1. Algemene zaken

Bestuur

De komende jaren dient het bestuur versterkt te worden. Nu zijn er 5 leden. Het streven is om tot 7 bestuursleden te komen. Vooral als het gaat om de verantwoordelijkheid m.b.t. de website en de PR kan het bestuur versterking gebruiken.

Leden

Het aantal leden van de Natuurwacht is 245. Het bestuur blijft zich inzetten voor het uitbreiden van het aantal leden. Gestreefd wordt om voor 2023 het aantal van 300 bereikt te hebben. Belangrijk is de communicatie met de leden te optimaliseren. Dit gebeurt d.m.v. ons nieuwe magazine "Natuurlijk Bommelerwaard", dat tweemaal per jaar verschijnt. Het blad heeft een speciaal gedeelte met een activiteitenprogramma voor de leden. Dit programma staat ook op onze website. Het uitgeven van ons magazine en het actueel en boeiend houden van onze website is belangrijk voor onze leden en heeft ook de komende jaren een hoge prioriteit.

Financiën

De Natuurwacht is financieel een gezonde vereniging. Mede dankzij in het verleden opgebouwde reserves en het succes van het boek Natuurlijk Bommelerwaard kunnen we functioneren zonder

gemeentelijke subsidies en kan het lidmaatschapsgeld op een aantrekkelijk niveau blijven. De komende 5 jaar wil het bestuur jaarlijks een deel van het positieve resultaat van de verkoop van het boek inzetten voor de voorlichting en PR.

Voorlichting en PR

Het is belangrijk dat de inwoners van de Bommelerwaard weten dat er een Natuurwacht is. Het is daarom goed bij regelmaat in de publiciteit te komen met bijv. aankondigen of verslagen van onze activiteiten. Facebook, twitter en een actuele website zijn daarin ook belangrijke instrumenten. In 2017 is de Natuurwacht present geweest op enkele jaarmarkten. Dit leidde tot veel positieve reacties. De komende jaren zullen wij meer present zijn bij diverse braderieën en op de Bommelse jaarmarkt. Ook het geven van lezingen draagt bij aan een positief draagvlak. Zowel op eigen initiatief als op uitnodiging zal de natuurwacht lezingen blijven verzorgen.

2. Natuureducatie

Tot het onderdeel natuureducatie rekt de Natuurwacht: excursies, contacten met het onderwijs, contacten met andere organisaties zoals de scouting, begeleiden van maatschappelijke stagiaires, inzet van de heemtuin en kruidentuin.

Excursies

Excursies zijn belangrijk om aan leden en derden de mooie natuur te laten ervaren. Streven is om iedere zes weken een openbare excursie te organiseren met wellicht een mogelijkheid eenmaal per maand.

Onderwijs en scouting

De jeugd is belangrijk als het om natuureducatie gaat. Het streven is om educatieve projecten op basisscholen te gaan uitvoeren. . Inzet bij bijv. onderwijsprojecten is ook goed mogelijk. Ook een samenwerking als het om natuureducatie gaat met de scouting Zaltbommel zal worden voortgezet en de komende jaren geïntensiveerd.

Maatschappelijke stage

Ieder jaar zijn er enkele leerlingen van het Cambium College die maatschappelijke stage willen lopen bij de Natuurwacht. Vooralsnog worden deze ingezet bij het landschapsbeheer. De komende jaren wordt dit voortgezet. Inzet bij bijv. onderwijsprojecten is ook goed mogelijk.

Heemtuin en kruidentuin

De educatieve waarde van de heemtuin en kruidentuin kan nog beter worden uitgedragen. Komende jaren is het wenselijk de bestaande info-borden te vervangen door een nieuwe c. q. eigentijdse informatieoverdracht.

3. Landschapsbeheer

Tot het onderdeel Landschapsbeheer rekt de Natuurwacht het beheer van natuurgebied De Kloosterwiel, de restauratie van de eendenkooi van Hedel, werkzaamheden door onze werkgroep Landschapsbeheer elders in de Bommelerwaard en het beheer van de kruidentuin en heemtuin in Zaltbommel. Voor de uitvoering van onderstaand beheer heeft de Natuurwacht een werkgroep die

bestaat uit 15 tot 20 vrijwilligers en die over voldoende en goed gereedschap kunnen/moeten beschikken.

De Kloosterwiel

Al vele jaren wordt dit natuurgebied gelegen tussen Zaltbommel en Gameren door onze Werkgroep Landschapsbeheer onderhouden. Er is een overeenkomst gesloten met de gemeente Zaltbommel dat de Natuurwacht dit gebied van ong. 10 hectaren beheerd en daar een vergoeding voor ontvangt. De komende 5 jaren zullen wij dit beheer, zoals beschreven in het beheerplan, blijven uitvoeren.

Eendenkooi Hedel

In de Bommelerwaard liggen nog twee eendenkooien. De eendenkooi van SBB in de Lieskampen en deze particuliere kooi in Hedel. Al enkele jaren helpt onze werkgroep de kooiker met het (achterstallig) onderhoud van de kooi. Plan is de komende vijf jaar het achterstallig onderhoud weg te werken en enkele pijpen incl. beschoeiing, bogen, netten en rieten matten te restaureren.

Natuurgebieden Bommelerwaard

Behalve bovenstaande projecten zal jaarlijks ook 1 of 2 maal een project aangepakt worden elders in de Bommelerwaard. Hierbij hoort o.a. het onderhoud van het Roomgat nabij Hedel, dat in eigendom is van Natuurmonumenten

Nationale landschapsdag

Jaarlijks wordt deelgenomen aan de start- en slotactiviteiten van het landschapsbeheer in Nederland c.q. Gelderland o.l.v. Stichting Landschapsbeheer Gelderland

Heemtuin en kruidtuin

De Natuurwacht heeft het beheer over twee fraaie tuinen in de binnenstad van Zaltbommel. Er is een werkgroep van ongeveer 10 personen, die iedere eerste zaterdag van de maand een werkochtend heeft. Het beheer van de heemtuin richt zich vooral op stinzenplanten en waardplanten van vlinders. In de boomgaard en op de schapenwei lopen respectievelijk rassoenders en schapen (Hampshire Down). Nabij de heemtuin is een ooievaarsnest. Al deze genoemde zaken beogen dit deel van de stad open en groen te houden en het een aantrekkelijk wandelgebied te laten zijn voor een ieder. Van belang is dit cultuurhistorisch rijke gebied, bekend als de Weeshuishof, op een goed onderhoudsniveau te onderhouden. Dit i.s.m. de gemeente Zaltbommel. Het vervangen van de informatieborden in beide tuinen komt binnen de periode van de komende 5 jaar aan de orde.

4. Natuurbescherming

Een belangrijke doelstelling van de Natuurwacht zit in haar naam verborgen NATUUR-WACHT. De vereniging wil binnen haar mogelijkheden de natuurwaarden in de Bommelerwaard behouden en versterken. Landelijk en provinciaal wordt deze taak vooral door de milieufederaties opgepakt. De Natuurwacht doet dat in de Bommelerwaard en zal in dat kader samenwerken met de Gelderse milieufederatie en andere natuurorganisaties. Dit impliceert dat wij ook komende jaren diverse gemeentelijke en provinciale plannen kritisch zullen volgen wanneer het aantasting betreft van de leefomstandigheden van flora en fauna. Gevraagd en ongevraagd zullen wij onze mening laten horen en indien wenselijk c.q. noodzakelijk deelnemen aan klankbordgroepen of andere vormen van communicatie met overheden en/of bedrijven. De ontwikkeling van de glastuinbouw zullen we

kritisch blijven volgen en er vooral op toezien dat de toegezegde bufferzones c.q. landschappelijke inpassing worden uitgevoerd. Het is in dat kader ook zinvol deel te nemen aan het onlangs opgerichte gemeentelijke platform voor natuurorganisaties.

Werkgroepen

Binnen de Natuurwacht zijn enkele werkgroepen actief die als doel hebben specifieke diergroepen in de Bommelerwaard extra te beschermen. De werkgroep Steenuilen heeft de afgelopen jaren vele steenuilenkasten in de Bommelerwaard geplaatst. De bezetting en de broedresultaten in de kasten laten zien dat het werk van de werkgroep zinvol en succesvol is. Bedoeling is dat de onlangs opgerichte werkgroep Torenvalken op een zelfde wijze actief gaat worden. Het voornemen is op kort termijn ook een werkgroep marterachtigen op te zetten.

5. Natuurstudie en onderzoek

De Natuurwacht heeft dit onderdeel niet nadrukkelijk op de agenda staan. Flink wat jaren geleden zijn er cursussen gegeven m.b.t. vogelgeluiden en het herkennen van paddenstoelen. Bij de jeugd natuurwacht destijds was 'studie' een belangrijk onderdeel. Je kon zelfs een diploma Natuurwachter A of B halen. Veel van de leden van de Natuurwacht doen aan zelfstudie en verbeteren zo hun kennis van flora en fauna. De komende jaren zijn we voornemens meer aandacht aan dit aspect te geven d.m.v. cursussen

Natuuronderzoek

Het is goed om te weten wat de rijkdom is aan flora en fauna in de Bommelerwaard. Om die reden heeft de Natuurwacht in 2015 het natuurboek De Bommelerwaard Natuurlijk uitgebracht. Het is ook goed om actueel te blijven en alert te blijven op ontwikkelingen die schadelijk of juist positief zouden kunnen zijn voor de natuur. Om die reden is het belangrijk inventarisaties te blijven uitvoeren, waarnemingen door te geven en door te blijven gaan met o.a. de vlindertellingen

Werkgroepen

De werkgroep Bevers van de Natuurwacht probeert door observaties een goed beeld te krijgen van de populatie bevers in de Bommelerwaard. Lettend op de positieve ontwikkeling van de bever in het rivierengebied is het belangrijk dit onderzoek de komende jaren te continueren. De Vogel- en plantenwerkgroep is in 2017 begonnen met de inventarisatie van de flora en fauna in en nabij de nevengeul in de Benedenwaard van Brakel. Ook dit onderzoek zal de komende jaren worden gecontinueerd. De werkgroep Vlinders voert i.s.m. de Vlinderstichting al enkele jaren tellingen uit in natuurgebied de Lieskampen. Het uitvoeren van deze specifieke tellingen gedurende vele jaren leveren belangrijke gegevens op. Deze tellingen zullen de komende jaren worden voortgezet.

Zaltbommel, maart 2018